

7/220

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK.0.610-[2011-7/220] 670

Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

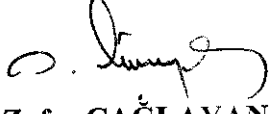
21.10.2011 047699

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/10/2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-120.07[7/220]-29295 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/220 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER :

- 1- Cevap yazısı (3 sayfa)
- 2- Tablolar (2 adet-10 sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/220 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar.

Sorular :

Türkiye yaş ve kuru üzüm ihracatından her yıl yaklaşık 600 milyon dolar gelir elde etmektedir. Bu alanda üretim ile uğraşan sayıları yüz binlerle ifade edilecek çiftçi ailemiz ise çok zor şartlar altında üretime devam etmeye çalışmaktadır.

Üreticilerimizin uzun zamandan bu yana devam eden ve halen çözülemeyen sorunlarının başında ise; bazı ihracatçıların yurt dışından pazar payı kapmak ve turfanda fiyat yüksekliğinden yararlanmak amacıyla sultaniye sofralık üzümlerin ihracatını belirtilen tarihten önce gerçekleştirmeleridir. Bazı ihracatçılar; ihracatına izin verilen erkenci üzüm çeşitleri (Perlet, Superior, Tarsus Beyazı v.b) adı altında olgunlaşmamış ve tatlanmamış sultani üzümleri yurtdışına gönderdiği tespiti ilgili meslek kuruluşlarınca yapılmıştır.

Tarım ürünleri ihracatında denetimsizlik nedeniyle yaşanan bu tip olumsuzluklar, iç pazarımızın da arz/talep dengesini olumsuz etkilemektedir.

Bu bağlamda;

1-) 2007 yılından bu yana hangi tarihler arası, hangi üzüm cinslerinin kesimine ve ihracatına izin verilmiştir?

2-) 2007 yılından bu yana hangi cins üzüm, hangi ülkelere, ne kadar miktarda ihraç edilmiştir?

3-) 2007 yılından bu yana hangi cins üzüm, ne miktarda ihraç edildiği ülkeden, hangi gerekçeyle geri gönderilmiştir? Bu üzümler ne yapılmıştır?

4-) Üzümlerin cinsine göre açıklanan tarihlerde kesilip, kesilmediği hangi sıklıkla, ne şekilde denetlenmektedir? 2007 yılından bu yana denetim raporları nasıldır? Ne gibi cezai işlemler uygulanmış, uygulanmaktadır?

5-) İhracat yapan firmaların soğuk hava depoları, gerek üzüm için açıklanan tarihlerde, gerekse diğer zamanlarda denetimi hangi sıklıkla yapılmakta, beyana uygunluğu nasıl tespit edilmektedir?

6-) İhracatı yapılacak bir kamyon üzümün, şeker (brix), renk ve kalite ekspertizi, tüm yükü kapsayacak şekilde nasıl bir uygulama ile yapılmaktadır? 2007 yılından bu yana ekspertiz konusunda ne gibi olumsuzluklar rapor edilmiştir?

7-) İhracı serbest bırakılan üzüm cinsi adı altında, henüz ihracı serbest bırakılmamış üzüm ihraç edilmesini nasıl önlemeyi düşünüyorsunuz?

8-) Yaş üzüm ihracat teşvik primi geçtiğimiz yıl 100 dolar/ton olarak belirlenmiş ve üreticimizin ihtiyacına yeteri kadar cevap verememiştir. Bu yıl ki teşvik miktarı ve ödeme şekli ne şekilde olacaktır?

Cevaplar:

1- 2007-2011 tarihleri arasında kesimine ve ihracatına izin verilen sofralık üzüm çeşitlerini ve tarihlerini gösterir liste ilişikte (EK-1) yer almaktadır.

2- Ülkemiz başta sultani olmak üzere çok çeşitli cins sofralık üzümü yaklaşık 50 ülkeye ihraç etmektedir. Konuya ilişkin olarak Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'nden temin edilen bilgi ekli listede sunulmuştur (EK-2).

3- İhraç edildikten sonra geri gönderilen ürünler gümrük idareleri tarafından denetim birimlerine bildirilmekte ve söz konusu ürünlerin ihraç ürünlerle aynı olduğunun tespiti yapılmaktadır. Bu kapsamda, gümrük idarelerinden yıllar itibariyle aşağıda yer alan geri gelen kuru üzüm partilerinin bildirim yapılmıştır. Tablodan da görüleceği üzere iade miktarları son yıllarda azalmıştır.

Yıllar	Miktar (ton)
2007	426
2008	265
2009	478
2010	332
2011	125

Bununla birlikte, Alıcısı tarafından çeşitli nedenlerle geri gönderilen ürünlerle ilgili kayıtlar (Türkiye geneli ya da bölgesel), Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nda bulunmaktadır. Geri gelen eşya ile ilgili belgeler ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda bulunmaktadır.

4- Kesim ve İhraç Tarihlerini Belirleme Komisyonu tarafından belirlenen kesim ve ihraç iznini müteakip Ekonomi Bakanlığında görev yapan Ürün Denetmenleri tarafından firmaların depolarında, işlemeye en elverişli yerlerde tüm üzüm partileri, ambalaj ve palet bazında titizlikle denetlenmektedir.

Bu çerçevede, ihracat aşamasında her parti denetime tabi tutulmakta ve kesim izni olmayan üzüm çeşidinin ihracatına izin verilmemektedir.

5- Her ihracat denetiminde depolama ve işleme yerleri Ürün Denetmenleri tarafından kontrol edilmektedir. Ticari Kalite Denetim Yeterlik Belgesi sahibi firmaların depo ve diğer fiziksel durumları ise oluşturulan komisyon tarafından yılda en az iki defa olmak üzere titizlikle denetlenmektedir.

6- Sofralık üzümler, Ürün Güvenliği ve Denetimi Mevzuatı uyarınca Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından hazırlanan ve şeker (brix), renk ve kalite açısından TS/101 Sofralık Üzüm Standardında belirtilen hükümler çerçevesinde ihracatta ticari kalite denetimlerine tabi tutulmaktadır. Ürünler firmaların depolarında veya işlemeye en elverişli yerlerde denetlenmekte, taşıt üzeri kontrol işlemi uygulanmamaktadır.

7- Ürün Denetmenleri tarafından ihracat aşamasında gerekli denetimler ürünün bulunduğu depo, antrepo ve işleme yerlerinde mevzuata uygun şekilde yerine getirilmekte ve uygun olmayan ürünlerin ihracatına izin verilmemektedir. Ayrıca konu ile ilgili bilgilendirmeler meslek kuruluşları, ticaret odaları, ihracatçı birlikleri v.b. yoluyla yapılmaktadır.

8- Tarımsal ürünlerde ihracat iadesi yardımları, Bakanlar Kurulu'nun 11/01/1995 tarihli ve 94/6401 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu tarafından alınan Kararlar doğrultusunda uygulanmaktadır.

Taze üzüm için teşvik miktarı ve ödeme şekli, Yaş Meyve Sebze İhracatçı Birlikleri Sektör Kurulu'nda da gündeme gelmekte ve alınan karar uyarınca önerilen teşvik miktarı Bakanlığımıza iletilmektedir. Daha sonra ilgili kurum/kuruluşlarca yapılan değerlendirme sonucunda teşvik miktarı ve ödeme şekli, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenmektedir.

Sofralık Üzüm Kesim ve İhraç Tarihleri

Yılı	Kesim İzni verilen Sofralık Üzümün	Kesim Tarihi	İhraç Tarihi
2007	Tarsus Beyazı	08/07/2007	09/07/2007
	Sultani Çekirdeksiz	29/07/2007	30/07/2007
	Çekirdeksiz Ergin-Perlet-Kardinal-Yalova İncisi-Earlyred-Trakya İlkeren	Serada yetişen için 03/06/2007 Açıkta yetişen için 26/06/2007	Serada yetişen için 04/06/2007 Açıkta yetişen için 27/06/2007
	Razaki	29/07/2007	30/07/2007
2008	Tarsus Beyazı	04/07/2008	05/07/2008
	Sultani Çekirdeksiz	08/08/2008	11/08/2008
	Çekirdeksiz Ergin-Perlet-Kardinal-Yalova İncisi-Earlyred-Trakya İlkeren	Serada yetişen için 22/05/2008 Açıkta yetişen için 24/06/2008	Serada yetişen için 23/05/2008 Açıkta yetişen için 25/06/2008
	Razaki (Mevlana)	16/08/2008	19/08/2008
2009	Tarsus Beyazı	12/07/2009	13/07/2009
	Sultani Çekirdeksiz	07/08/2009	10/08/2009
	Çekirdeksiz Ergin-Perlet-Kardinal-Yalova İncisi-Earlyred-Trakya İlkeren	Serada yetişen için 28/05/2009 Açıkta yetişen için 28/06/2009	Serada yetişen için 29/05/2009 Açıkta yetişen için 29/06/2009
	Musgat-Dokuz Tekne	12/07/2009	13/07/2009
	Razaki (Mevlana)	11/08/2009	14/08/2009
2010	Tarsus Beyazı	08/07/2010	09/07/2010
	Sultani Çekirdeksiz	02/08/2010	05/08/2010
	Çekirdeksiz Ergin-Perlet-Kardinal-Yalova İncisi-Earlyred-Trakya İlkeren	Serada yetişen için 27/05/2010 Açıkta yetişen için 21/06/2010	Serada yetişen için 28/05/2010 Açıkta yetişen için 22/06/2010
	Musgat-Dokuz Tekne	08/07/2010	09/07/2010
	Razaki (Mevlana)	07/08/2010	10/08/2010
2011	Tarsus Beyazı	24/07/2011	25/07/2011
	Sultani Çekirdeksiz	13/08/2011	16/08/2011
	Çekirdeksiz Ergin-Perlet-Kardinal-Yalova İncisi-Earlyred-Trakya İlkeren	Serada yetişen için 26/05/2011 Açıkta yetişen için 03/07/2011	Serada yetişen için 27/05/2011 Açıkta yetişen için 04/07/2011
	Musgat-Dokuz Tekne	24/07/2011	25/07/2011
	Razaki (Mevlana)	26/08/2011	29/08/2011

GTIP ULKE BAZINDA İHRACAT EK - 2

080610100000	SOFRALIK ÜZÜMLER	2007	2008	2009	2010	2011 (1 Ocak - 12 Ekim)
		MIKTAR KG	MIKTAR KG	MIKTAR KG	MIKTAR KG	MIKTAR KG
	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN			35.490		
	RUSYA FEDERASYONU			1.523.597		
	ALMANYA	16.879.242	18.180.591	13.817.379	13.278.588	12.076.424
	ARNAVUTLUK	22.491	34.729	11.659	3.322	
	AVUSTURYA	5.866.343	4.603.378	2.677.853	1.794.664	880.076
	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN		143.530	647.942	382.137	26.950
	BAHREYN		115.338			
	BELÇİKA	413.046	256.178	225.625	287.090	171.226
	BEYAZ RUSYA	7.262.838	5.909.574	3.288.712	5.892.965	3.446.998
	BOSNA-HERSEK			9.040	300	
	BULGARİSTAN	874.356	23.067.461	34.936.559	19.282.237	10.519.027
	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	46.739	1.341.056	62.950	29.955	15.000
	BİRLEŞİK DEVLETLER		5			
	BİRLEŞİK KRALLIK	1.153.225	1.349.997	1.257.615	856.643	788.687
	CEZAYİR	113.750				
	DANİMARKA	238.147	210.576	191.399	129.103	13.200
	EGE SERBEST BÖLGE	50		40		160
	ESTONYA	63.760	146.661	21.360	19.080	
	FRANSA	196.400	201.976	164.551	138.282	95.240
	FINLANDIYA	72.000	18.180			
	GABON	1.625	2.000			
	GÜRCİSTAN	179.000		1.251	906	
	HOLLANDA	2.045.290	1.476.598	1.274.171	944.563	591.655
	İRAK	3.096	11.954	27.220	67.335	113.772
	KATAR		125.648	29.156		
	KAZAKİSTAN		27.296	1.500		
	KKTC	137.350	169.104	53.150	203.059	30.581
	KOSOVA		1.590	2.250		
	KUVEYT	71.496	523.482	6.000	950	68.860
	LETONYA	1.474.360	1.106.410	547.130	556.200	472.275
	LİTVANYA	1.235.910	685.600	735.450	19.800	281.840
	MACARİSTAN		26.260	394.860	363.980	376.980
	MAKEDONYA		75.200			
	MALEZYA	1.000				37.360
	MALTA		3.250			

SULTANİ ÇEKİRDEKSİZ ÜZÜM

0806101000001

MERSİN SERBEST BÖLGE			21.264	560	2.111.671
MOLDAVYA	62.396	60.365	904.921	747.680	119.289
NORVEÇ	216.308	213.520	117.716	136.994	17.160
PAKİSTAN					1.460.446
POLONYA	4.068.466	3.423.397	2.709.750	2.192.410	125.790
ROMANYA	758.423	631.899	933.020	503.938	62.443.189
RUSYA FEDERASYONU	77.785.739	80.998.048	67.811.387	110.510.758	400
SİNGAPUR				195	
SİRBİSTAN		114.450			8.080
SLOVAKYA			38.280		31.450
SUDAN					5.700
SURİYE				8.521	4.268.127
SUUDİ ARABİSTAN	8.890.927	9.911.319	10.732.415	9.684.528	
TÜRKİMENİSTAN			750	4.400	
UKRAYNA	25.019.276	21.343.700	12.533.677	15.381.406	11.925.276
UMMAN	50.890	19.818			
YUNANİSTAN	41.400	600	2.240		508.597
ÇEK CUMHURİYETİ	937.100	885.868	609.880	423.770	41.000
ÜRDÜN					76.697
İSVEÇ	163.138	114.430	228.757	106.791	8.195
İSVİÇRE	57.241	25.205	37.171	31.184	13.680
İTALYA	83.380		19.620	1.200	138.600
ALMANYA		50	157.600	155.940	
ARNAVUTLUK			1.480		
AZERBAYCAN-NAHÇIVAN			750		
BEYAZ RUSYA		6.800			19.900
BULGARİSTAN		6.224	132.260	65.835	
BİRLEŞİK KRALLIK		250			85
EGE SERBEST BÖLGE					
İRAK			4.500	1.665	220
KKTC			1.000	50	9.000
MOLDAVYA			19.200		
NORVEÇ					26.500
POLONYA				16.700	
ROMANYA	65.674	3.400	17.000		
RUSYA FEDERASYONU		70.978	1.489.307	401.450	137.960
SİRBİSTAN				11.870	
SUUDİ ARABİSTAN			18.300		

080610100000002

REZAKI ÜZÜMÜ

080610100000011

YALOVA INCISI ÜZÜMÜ

HOLLANDA	18.663	21.523	39.622	242.100	
IRAK	12.216	4.060	15.510	17.185	
KARADAĞ		560			2.750
KAZAKISTAN			18.400		5.445
KKTC		2.195		22.380	
KOSOVA		1.490		73.252	
LETONYA	27.240				
LITVANYA			16.300		
MAKEDONYA				3.310	
MERSİN SERBEST BÖLGE		40.242	4.356	12.226	
MOLDAVYA	18.324	750	40.244	331.190	390.730
NORVEÇ		2.100	1.500		1.024
POLONYA		26.225	30.950	23.800	19.000
ROMANYA	979.636	1.298.621	674.648	679.031	207.919
RUSYA FEDERASYONU	5.154.259	6.166.658	2.397.501	9.714.103	7.162.982
SİRBİSTAN	23.716			22.950	
SLOVAKYA	28.600				19.300
SURİYE				30.150	
SUUDİ ARABİSTAN			46.464	49.725	195.500
UKRAYNA	1.299.246	2.841.758	2.196.626	4.730.187	1.016.437
ÇEK CUMHURİYETİ	39.210	10.360		36.960	23.500
İRAN (İSLAM CUMİ)			32.760		
İSVEÇ	14.924	9.282	19.130	9.210	6.050
İTALYA				2.040	
ALMANYA		19.184	76.720	117.375	213.864
AVUSTURYA				5.400	
BEYAZ RUSYA		18.420		57.300	433.412
BULGARİSTAN		227.700	583.203	2.776.991	2.522.726
FRANSA				6.150	2.550
LETONYA		93.175			
MOLDAVYA			19.390	118.601	557.274
NORVEÇ				2.250	26.520
POLONYA				19.300	
ROMANYA		46.711			
RUSYA FEDERASYONU		332.620	331.940	840.976	3.642.008
SUUDİ ARABİSTAN					200.000
UKRAYNA		161.880	133.450	590.670	580.612
ÇEK CUMHURİYETİ				37.600	

080610100000012

SUPERIOR ÜZÜMÜ

080610100000017	BINETI ÜZÜMÜ	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ			2.560			4.839
		FRANSA						
		HOLLANDA			1.200			21.900
		KAZAKİSTAN						136.060
		MOLDAVYA						38.250
		POLONYA					18.690	159.308
		ROMANYA						160.025
		RUSYA FEDERASYONU						
		SUUDİ ARABİSTAN			2.560			647.404
		UKRAYNA						38.950
		ÇEK CUMHURİYETİ						2.100
		İSVEÇ						
		ARNAVUTLUK			1.080			
		AZERBAJCAN-NAHÇIVAN			21.196		57.969	49.823
		BOSNA-HERSEK			3.960		3.240	
		BULGARİSTAN			127.290		58.010	47.180
		BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ			2.560	5.120	14.720	9.320
		İRAK					2.000	
		KARADAĞ			768			
KKTC			3.360		24.290	10.720		
080610100000018	RED GLOBE ÜZÜMÜ	MOLDAVYA		495				
		POLONYA			1.449			
		ROMANYA		9.690	22.565	10.360	50.377	
		RUSYA FEDERASYONU			18.500		273.695	256.755
		SUUDİ ARABİSTAN		2.250		185.124	70.840	
		TÜRKMENİSTAN					3.334	
		UKRAYNA			35.060		6.600	6.010
		KKTC				475		
		ROMANYA			31.605			
		UKRAYNA		2.970	19.480			6.175
		BULGARİSTAN					750	
080610100000019	BLACK PEOUT ÜZÜMÜ	KKTC						
		ROMANYA						
		UKRAYNA		38.400				5.000
		RUSYA FEDERASYONU					20.000	
		ALMANYA				41.231	768	
080610100000020	TILKI KUYRUĞU ÜZÜMÜ	ARNAVUTLUK		1.248				
		BEYAZ RUSYA				7.010		
		BULGARİSTAN				393.281		

